

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Kmetty-utca 11. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Tanítóknak egész évre. 2 frt.
" fél évre. . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb fel-szólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata . . . . . 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai pósthivatal. Az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Választás után.

Lezajlottak végre a harezok, melyek néhány hétre felzavarták a kedélyeket, s a részben örvendetes, részben keserves eredmények után lassanként visszatért rendes medrébe megyénk életének folyamata.

Lehetetlenség azonban teljesen kitérnünk a tanulságok elől, melyeket a lefolyt választási küzdelmek önként előnkbe tárnak. Sajnosan kellett tapasztalnunk leginkább azt, hogy a képviselőválasztás nálunk akárminek inkább nevezhető, csak *választásnak* nem. A hatalomnál sütkérező érdekes csoportok szilaj erőfeszítése, a tehetetlenség mérgetöltött nemes önzetlenség büszke káromlása volt az, mi a küzdelmek magvát képezte, s a lélek-vásárlás, és a pressio ezerféle neme voltak az eszközök, melyek ott, hol párharcra került a dolog, irányították az elvnlkül tántorgó tömeg ingátag lépéseit a választási urna felé.

Volt eset, hogy a hivatalos prestige alatt utazó jelöltet az ellenpárt töltött fegyverrel üdvözölte, s megtörtént az is, hogy magának a kormánynak bizalmasa volt kénytelen tiltakozó szavát felemelni a hivatalos személyek korteskedése, az erkölestelen ígérettel mesterségesen fokozott pressio nyilvános gyakorlása ellen. Némely kerület tisztos paktummal került ki az alkotmányos dorbézolást; ősi jogon szállott a mandátum koronája egy kilenczágú koronás fejre, — de olyan kerület aligha volt megyénkben egy is, hol a közbizalom — mint a lakosság nyílt, szabad elhatározója jutott volna őszinte kifejezésre a választási jegyzőkönyvek lapjain.

Izgalmak impressiója alatt, kételkedve a fölött, hogy a korrupciónak ily lelkes istápolása mellett szüksége van-e alkotmányunknak a *nép-képiselet* ezen parodiájára, melyet januárius 28-án szavazatainkkal szentesítettük, fájdalommal érzések között írjuk e sorokat. — A zászlók még lengenek, büszke nevekkel sávjaikon, s fagyos kezekben, melyeket a hatalom erősztája jessé dereszt, de a szívekben nem találjuk a hazaszeretnek s az önzetlen köteleességérzetnek azon nemes lángját, mely nagy pillanatok nagy eseményeit megteremteni volna hivatva.

T Á R C Z A.

Botanikus élet Münchenben.

A „Segítség“ albumában valamikor egy jó képet láttam. Egy öreges úri ember, — természetesen német típus, (mert illyesben mást képzelni sem tudunk). — Nyakán a botanikus szelencével, ásó a kezében, amolyan gyomfogató, hátán a nagy mappa és a többi. Jó porció szalám is lehet az öreg ur zsebében; de sajna, a rajz realismusa még annyira nem fejlődött, hogy a nem éppen legutolsó párisi divat után készült pantalló rejtekeibe is belássonk. Tehát ami emberünk botanizál, azaz botanizálna, ha a talált virágra a fűvész „baksza“ kicsiny nem volna. Megijedt az öreg ur, mert hát a bokor alatt „leány kököresin“ helyett alvó hölgyeeskét talált. Tudta, hogy ez is „virág“ ám, de hogy az élet systemájában hová *helyezze* azt Linné szerint, egy fél-század hosszas elmélkedése alatt sem tudta kisűtni. — Hagyjuk hát az öregot, hadd gondolkozzék tovább a „Segítség“-ben; modern korszakunkban azt bizonyára megleli.

A fűvész szelencét is feltesszük a padra; az itatós papíros is; egyszerűval mindazt, ami nélkül atyámfiai legnagyobb része botanikust elevenben képzelni sem tudna. Hjah! Beültött a reform ebbe is. Nyáron ugyan a szabad természet ölen, de a téli időszak alatt „mikromilliméterek“-kel zónázunk. Laikusoknak írom, de a botanikus is elolvashatja. Ime a történetje.

Ha szíves a t. olvasó p. o. a Gabelsberger busongó szobráról egy kis kanyarulattal a Karl-Strasse-ra követni, 29-es szám alatt mihamar ráakadunk arra az egyszerű stílusban épített épületre, a melynek egyszerűen „növény-tani intézet“ a neve. A városnak ugyszólván magva az a terület, a hol a botanikus kert s az intézet elterül, az intézet két egyenletes szárnyépülettel közepén két-emeletes s tisztán a növényekről szóló tudomány szolgálatában áll.

Szomorú lemondással tekintünk újabb szomorú öt esztendő elé. Adja az ég, hogy reménytelenségünk öröme váljék, s a mandatariusok, kik e megye közérzületének és akaratának képviselésére vállalkoztak, a magyar nemzetnek igaz, kötelességüket igazán érző fiaii legyenek.

Ha komoly igyekezettel mindig lelkiismeretünk jobb sugallatát fogják követni, talán szebb jövő virrad még valaha nemzetünkre. A faji, vallási és osztályharezok helyére az egy célra törekvő komoly munka fog lépni, s nemzetünk megacézolva indulhat a második millenium világbolygató harezai elé.

A férfiak, kiket jó szerencsájuk a nemzet törvényhozásába juttatott, tegyék megtisztelt kezeiket szívük felé, s annak minden dobbanására jusson ezütkbe a költő intése: „Hazádnak rendületlenül légy hive óh magyar!“

Nyilatkozat.

A „Magyar Allam“ e hó 23-iki 18-dik számában egy nyilatkozata jelent meg a Várgedén tartott róm. kath. értekezletnek, mely személyemmel is foglalkozván, egy helyen azt mondja, hogy rám szavazni azért tartózkodnak, mert e kerület róm. katolikus polgárainak védelmét egyáltalán magamra nem vállaltam. Tudtommal támadást katolikus polgártársaim ellen senki sem tervez, én, de sőt pártom is bizonyára legkevésbé. Beszámolóim alkalmával vallási ügyben hozám intézett kérdésekre adott feleleteimet magok a jelen volt katolikus lelkész urak is megnyugvással vették tudomásul, melyre tanukul hívom fel az ott megjelent számos választókat. Kimondtam nyíltan, hogy senki vallási ügyeibe nem avatkozom, sem azon alapítványokat, melyek tisztán a katolikusokat illetik, közössé tenni nem kívánom. Én azt hiszem ebben, megnyugvást találhat minden katolikus ember.

Nem mentségemre hozom fel ezeket, arra okom sinesen, de alaptalan vádat s gyanúsítást nem tűnök senkitől, s azért a „Magyar Allam“ tudósítójának személyemre vonatkozó állítását egyszerűen légből kapottnak s valótlannak nyilvánítom.

Uza-Panyit, 1892. január 26.

Bornemisza István.

A kertől ezuttal csak annyit, hogy tulsó felének homlokán épült Európa s talán a világ leghatalmasabb kristály-palotája, mit az ember áldozatkészsége a képirás kulturájának valaha teremthetett.

Tehát a falak közé! Freskók, szobrok sem állítanak meg utunkban s így gyorsan feljuthatunk az első emeletre; a hol két fekete táblán két nyíl jelöli az idegen utját, hová menjen a physiologus és a systematikus.¹⁾ Jobb oldalt még nem is oly régen munkások zaja, sürgés-forgás zavarta meg a szokott esendét. Új professor (Goebel) jött a régi helyére; a classikus tudomány Naegeli²⁾ nincs többé. Az ősi alkotó erő eme fészken imár a modern kor zománca dolgozik. Ne szóljunk most erről: menjünk balfélé, Schleiden tanítványa, Naegeli kartársa s a hallhatatlan de Bary legjobb barátja: Radlhofer professor laboratóriumába. Mindenhol nyugalom. Itt-ott egy-egy szó s legfeljebb a hydraulikus³⁾ emelő gép szerzése hallik, amint a flóra fasciculosa zart áldozatait szállítja a muzeumba fel és lefelé. Halk kozczanás s egy jókora terembe lépünk. A terem köröskörül és még a közepén is tele asztalokkal; minden asztal mellett egy-egy „önálló“ munkás végez monographikus vizsgálatot a professor személyes felügyelete alatt. Puritán egyszerűség mindenhol. Festett asztalokon mikroszkop, borszeszlámpa, néhány chemiai szerrel telt u. n. reagens-üveg, egy pár eprouvette, tű, borotva, csipesz, tárgyuvegek és fedőlemezek, s több apróságon kívül egy nagy esomó növény és a „biblia“. ⁴⁾ De ne feledjük a „tripost“, az egyszerű három lábú székeket; a melyen „nagy lelkesedés“ ül, s a hol az esze ágába sem jut az embernek,

¹⁾ Physiologus, ki tisztán a növények élettanával foglalkozik; systematikus pedig az, a ki azonkívül a növények rokonsági és házassági viszonyait kutatja, (sokszor elég indiserét módon) s a növényvilág család-fájának összeállításán fáradozik.

²⁾ Hulláját végrendekezése szerint Svajczkán elégették. Münchenben szobrot emelnek emlékének.

³⁾ = vízerőre berendezett.

⁴⁾ T. u. Bentham és Hooker: Genera plantarum-ja.

○ **Kaszinói közgyűlés.** A rimaszombati Casinó rendes évi közgyűlését f. évi február hó 2-án délután 2 órakor fogja megtartani saját helyiségében.

∠ **Egyhangú választások.** A ma — január 28-án — megejtett országgyűlési képviselő választás alkalmával *egyhangulag* képviselővé választottak: a *rozsnogyói* kerületben: *Gr. Andrassy Géza* szabadelvű párti; a *rimaszombati* kerületben *Bornemisza István* függetlenségi és 48-as párti; a *kövői* kerületben: *Szentiványi Árpád* nemzeti párti; és a *jolsvai* kerületben: *Kubinyi Géza* szabadelvű párti képviselők.

○ **Az esti órákban** Bornemisza László alispánhoz Putnokról a következő sürgöny érkezett: „Putnok nagy többséggel győzött. Választási elnök.“

Putnok. Január 28. (a „Gömör-Kishont“ külön tudósítójának távirata) *Putnok Mór* 1063 szavazattal, *Heressy Bertalan* 701 szavazata ellenében, 362 szótöbbséggel a putnoki kerület országos képviselőjévé választott.

Kassa. Január 28. (a „Gömör-Kishont“ külön tudósítójának távirata.) *Beöthy Ákos* nemzeti párti képviselőjelölt 125 szótöbbséggel *Hadik Barkóczy Sándor* gróf ellenében képviselővé választott. Lelkesedés óriási.

Visszavonulás.

Közéletünknek egy rendkívül sajnálatos mozanata játszódott le a legközelebb mult napok alatt a rimaszombati választókerületben. Dr. Bernát István, a kerület egyik képviselőjelöltje a harezok végbefejezése előtt néhány nappal, az utolsó órákban visszalépett a jelöltségtől. A függetlenségi és 48-as párt ekkor, oly jelölt hiányában, kire a kerület mandátumát szívesen bizta volna, újra Okolicsinyi Gáspárhoz fordult, kérve őt, hogy a jelöltséget fogadja el, de Okolicsányi, bár a szétriadt kortes-sereg mindenfelől a legvéresebb reményeket is felülmuló kedvező jelentésekkel tért vissza, két egész napi hazafiai töprengés után a jelöltséget nem fogadta el. A jelölt nélkül maradt választókhöz Bernát István a következő levelet intézte:

A rimaszombati választókerület t. választó polgáraihoz!

A mint barátim nagyon jól tudják, a rimaszombati kerület képviselőjelöltségének elfogadásánál nem vezettek egyéni, önző érdekek. Reméltem, hogy ha a többség bizalma a képviselőházba juttat, azt úgy a mezőgazdaságnak,

hogy a tripos alkalmazásának az órákon át tartó mikroszkopizálás alatt a hátgerinez meggyörnyedéséhez is lenne valami köze. Nálunk Budapesten kényelmes, olyan Deák Ferencz-féle karos székek vannak a természettudományok Muzeum-körúti palotájában; mily kár, hogy oly kicsi a szorgalom rajtuk!

Minden tripos le van foglalva s a munka oly erővel folyik, hogy a Radlhofer professor inaugurálta iskola egyel zsenialis embere: Solereder dr. müncheni botanikai gyűjtemények custosa és a buzgo docens, a növényvilág phanerogamjainak¹⁾ anatomiai²⁾ jellemzését imár két év alatt egy hatalmas munkában megírja. Eg is a munka szaporán. És ha Naegeli volt dolgozó szobájának fakó egyszerűségét egybevetjük aival a hatalmas, mondhatnám epochalis alkotásokkal, mit ez az „ember“ ama rosszul záró ablakok mellett és gyengén fűthető helyiségben megeselekedett, lehet fogalmunk a kitartás, a szorgalom és a lángész erejéről.

Nem lesz érdektelen, ha sorba vesszük a tudomány itt működő munkásait. A Naegeli-szoba ajtója mellett van közvetlen a custos: Solereder dr. egyetemi m. tanár asztala! Hangya szorgalmu ember, az önzetlenség netovábbja; az „iskola“ ifjabb nemzedékének feje és igazi lelke. Most a Loganiaceákat bujja, a hová a bizonyára sokak által ismert „Stychnos“ is tartozik. — Utána jó az assistens; a ki annyiból érdekes ember, hogy Ostendét, patrikát otthagya megtanult angolul, olaszul és most a maturára, egyben a doktorátusra is készül. A harmadik asztal embere magyar, még pedig a müncheni diagnosis szerint *chauvinista*³⁾ *species*. Jó tanári fizetés mellett patriarchalis élete volt a versezi „Stocküss“ mellett. Ott hagyta s most itt rágódik a Leberknödlük bombáin. „Tempora mutantur et nos mutamur in illis.“

De legeredetibb a maga nemében a negyedik: dr. Holle. Évek hosszu során volt gyógyszer-tár tulajdonos

¹⁾ = bonoztani.

²⁾ Ezt ugyan nekem Batyiban el nem hiszik!

valamint az iparnak elhanyagolt érdekeit módomban lesz előbbre vinni. Hihettem ezt annál inkább, mert idáig sem hiányoztak illetékes egyének részéről az elismerésnek oly jelei, melyek eddigi működésüket jutalmazták. Bizalommal néztem a választási küzdelem elé, mert kétségtelennek tartottam, hogy az ellenpárt vezetői némi kimélettel fognak eljárni azon hatalmi eszközök felhasználásában, melyeket jó szerencsésük kezükbe juttattak. Ezenkívül azt is be kell vallanom, — elég naiv voltam s biztam azon eszmék hódító erejében, melyek [engem] munkásságomban, törekvéseimben évek során át lelkesítettek.

Azon programot, melyet a választók kezébe juttattam, csak egy csekély részét foglalja magában azon eszméknek, a melyek megvalósítását a nemzet és a vármege érdekében multhatlanul szükségesnek tartom. A továbbiak ezek után következtek volna.

A két hétig tartott küzdelem, melyből nem hiányoztak a főlemelő momentumok sem, megmutatta, hogy alaposan csalódtam.

Annak a földbirtokos osztálynak egy tekintélyes része, melynek conserválása programom első pontját képezte, nem volt hajlandó támogatni az „agrarius” jelöltet.

A „Coalitio” ezen megyénk büszkeségét képező nagy iparos vállalat, nyíltan ellenem foglalt állást, magával vivén a gondolkodás nélkül szavazók jökora részét.

A minden oldalról megindult és rendszeresen vezetett hivatalos pressió betetőzte az egészet, és én, dacára párhívveim lelkes, és bátran elmondhatom, nagy részt tiszta s önzetlen támogatásának, kezdtem azt érezni, hogy nálunk bűn vagy legalább is döreség nagy általános érdekeket szolgálva menni beléi küzdelembé, hol egészen más, kevésbé jogosult, de annál biztosabban működő tényezők viszik dűlőre a dolgokat.

Láttam azt is, hogy megyénk társadalmi légkörében a *democratia* ma sem egyéb füres phrázissal, s az egyéni önmagáért becsülni még olyanok sem hajlandók, a kik a democratiának s Rimaszombat polgári irányzatának köszönhetik mindazt, a mire büszkék lehetnek.

A küzdelem minden nappal, mely a választáshoz közelebb hozott bennünket, amint azt az emlékezetes *ke-nécci lehel* is mutatja, alacsonyabb színvonalra süllyedt.

Azok, akik ismernek, nem fognak esodálkozni, ha ily körülmények közt nem volt kedvem a harezot a végletekig vinni és lemondottam a jelöltségről.

Pártomnak egy része kárhözhat maig is érte, de én tudom, hogy igazam volt. A munkától, mely életem célja, elzárva nem vagyok így sem.

Ennél a meghiusult jelöltségnél fájdalmasabb lenne nekem, ha azok, akik támogatattak, a kik a rokonszenvnek, a becsülésnek annyi és oly őszinte jeleivel halmoztak el, azt tőlem a jövőben megvonnák. Remélem, hogy ezt még a „nagy birtokok” befolyásának sem fog sikerülni elérni, hiszem, hogy a szorosabb kapocs, mely bennünket ezen küzdelmes napok alatt összekötött, lazulni nem fog, és akkor számba véve azt, a mit nyertem és vesztettem, én nem érzem magam szegényebbnek ma sem, mint két hét előtt, sőt büszke vagyok azokra az erkölcsi sikerekre, melyeket oly választókerületben, hol jórészt csak most ismertek meg, aratni képesek voltunk.

Keresni fogom az alkalmat, hogy ezt volt párhívveimnek szóval is elmondhassam, addig pedig midőn szíves támogatásukért őszinte köszönetemet nyilvánítom, jól esik kijelentennem, hogy támogatásuk becső érzéni fogom mindenkor, bár számomra más ut az adott körülmények közt nem volt, de nem is lehetett.

Budapest, 1892. január 24.

Hazafiúi tisztelettel
Bernát István.

Az utolsó órákban.

Mikor köztudomásra jutott, hogy a rimaszombati választókerület sem ellenzéki jelöltet, sem oly kormány-pártit, kinek kezeibe a közbizalom helyezi a mandátumot, nem állíthat, határtalan elkeseredés vett erőt városunk polgárságán. Emelegtetek egy megoldási módot, mely szerint 10 polgár báró Fejérváry Géza honvédelmi minisztert ajánlja jelöltül, s a kormánypárttal agyonszavaztatja a saját miniszterét. Később, mikor a kedélyek esendeseztek, mindinkább az a felfogás kezdett tért hódítani, hogy egy ellenzéki jelölt nevével a polgár-

ság fényes erkölcsi demonstrációjában mutatja meg, hogy a város hangulata általában ellenzéki s a Fáy Gyula jelöltségéhez bizalmával nem hajlandó járulni.

E végből hivatott össze egy értekezlet szerdán, — folyó hó 27-én — délután 2 óra a Három Rózsa disztermébe, mely zsúfolásig megtelt közönséggel. A polgárság a függetlenségi és 48-as párt „1848” feliratu hatalmas lobogója alatt a „Szózat”-ot énekelve példás rendben vonult fel az értekezletre, melyet közkívánság folytán Báthory Ferencz nyitott meg, üdvözölve az összegyűlteket, s tolmácsolva a polgárság érzelmeit, melyek általában azt ohajtják, hogy Fáy Gyulát ne engedjük egyhangulag képviselővé kikiáltatni.

A jelenvolt választók ekkor hatalmas éljenriadalomban kiáltották a Henney Kálmán nevét. Henney meg-hatottan emelkedett fel, s miután rozsalását fejezte ki a fölött, hogy a függetlenségi párt tagjai ugyszólván fen-tartás nélkül csoportosultak a Bernát-párt zászlója alá, kijelentette, hogy ő maga, ki mint pártelnök a pártáta-rozatoknak hivatott végrehajtója, s a párt legutolsó és meg nem másított s az idő rövidsége miatt meg sem is változtatható határozata szerint ha Okolicsányi a jelöltséget el nem fogadja, a függetlenségi és 48-as párt jelöltet állítani nem fog, — a jelöltséget el nem fogadhatja, de ajánlja, hogy mindnyájan kérjük fel Báthory Fe-rencz polgártársunkat, ki bizonytal meg fogja hozni azt az áldozatot, hogy egy tekintélyes tüntetéshez odaköl-esönzi tisztos nevét.

A polgárság zajos éljenzése és többszöri felhívása elől Báthory nem is térhetett ki, s miután kijelentette, hogy polgártársai határozatában megnyugszik, kérte, hogy nem ő érte, ki tudja, hogy itt számszerű győzelemről ugysem lehet szó, de az elv kedvéért tegyék meg pol-gártársai, hogy minél tömegesebben jelenjenek meg a szavazó urna előtt, s bizonyítsák be azt, hogy a rima-szombati ellenzék még mindig tekintélyes s lehet, hogy erőszakkal legyőzethet, de magát meg nem adja.

Riadó éljenzés harsant fel az ősz polgár szavaira: azután megalakított a végrehajtó bizottság, s a pol-gárság ujra kibontva a negyvennyolcas lobogót, a szó-zat s más hazafias dalok éneklésével járta be a város utcait, s példás rendben szétoszlott, a végrehajtó bizott-ság pedig összeült, szervezte a pártot, jelvényül egyszerű vörös tollat osztogatva és készülve a másnapi szavazásra, míg az ellenzék lelkes tagjai a mozgalom költségeihez tekintélyes összegű aláírásokkal járultak.

A választás.

Régi 7 órakor már szokatlanul élénk járás-kelés jelezte a nagy nap felvirradtát. A Rimasor-utcai Tóthy István-féle házban lengett a függetlenségi és 48-as párt gyönyörű lobogója, mely alá tömegesen gyülekezett Ri-maszombati város lelkes polgársága. Pont 8 órakor meg-indult a menet a Három Rózsa vendéglő felé. Utközben a „Kossuth-induló”, „Szózat”-ot s egyéb hazafias dalo-kat énekeltek, s egy tömegben állottak meg a szavazási hely bejárata előtt. 9 óra körül hirdette ki Marton János választási elnök, hogy tíz választó Báthory Ferencz rima-szombati lakost, másik tíz pedig Fáy Gyula nyustvai lakost ajánlotta képviselőnek. A szavazást Rimaszombat város kezdő pont 9 órakor.

Ekkor vonult be hosszú koesisorban a Fáy Gyula osgyáni, fazekas-zsaluzsányi, szuhai és pongyeloki pártja, melyet a kis számu, de lelkes Báthory-párt harsogó ab-czonnal fogadott, a gyerekek s diákok egész hógolyó-zá-porral ostromolták meg, különösen azokat a fogatokat, melyeken a kortések ültek.

Külencz óra után pár percczel az „1848” feliratu lobogó alatt felvonult a párt a szavazó helyiségbe s le-szavazott egész esend-rendben. Első volt Henney Kálmán pártelnök, ki Batory Ferenczre szavazott. Egy óráig tar-tó szavazás után Báthory Ferencz a jelöltségtől vissza-lépett, s az elnök beszűntette a szavazást. Ekkor össze-számláltattak a szavazatok, s kitűnt, hogy Rimaszombat-ból Fáy Gyula tíz szavazatot, Báthory Ferencz pedig 175 szavazatot kapott. A városházán működő bizottság-nál Forgácsfalva és vidéke Fáy Gyulára 165 szavazatot s o-lgáltatott. Így a két jelölt egyenlő számu szava-zatot kapott, de minthogy a választási törvény úgy intézke-dik hogy ha két jelölt közül az egyik visszalép, a másik képviselőnek jelentetik ki, Marton választási elnök Fáy Gyulát képviselővé nyilvánította.

Mialatt a választási elnök a választási jegyzőköny-

Komoly munka s szorgalommal párosult lelkes ki-tartás mellett tanuskodik az értekezéseknek hosszú sora. Németország 19 egyeteme évenként hatalmas könyvtárral gyarapítja az összes tudományokat. És ez szoros összefü-gésben áll a professorok hagyományos egyszerűségével s patriarchalis viselkedésével. „Lehrerek”, tanítók ők a szó teljes értelmében az egyetemen is: kik rengeteg tárgyismeretükkel ép azért büvölnek el, mert a lehető legkönyvebben érintkezhet velük minden ember fia, kit a tudomány vonzó ereje laboratóriumokba vezet. Felvilá-gosítást ohajtasz, vagy valami érdekes dologra bukkantál, egy kopogtatás és a másik perczben legkészségesebb szolgálatodra áll. Azért halad oly óriási mérvben a tu-domány, mert arra büszke a német professor, ha tanít-ványaiából magánál nagyobb tudósokat nevel nemesak ha-zája, de a tudomány közös hazája részére is. Ebben látja fáradozásainak méltó jutalmát!

Münchenben két botanikus társaság van; az egyik tisztán tudományos jellemű. Ennek az elnöke: Hartig dr., a tud egyetem „államgazdasági” *) facultásának botanicus professora; a kinek édes atya híres botanikus az erdészeti növény-tudományok „Linné”-je volt. A másik főképe a műkedvelők céljait szolgálja. Mégis ezt bámultam meg a legjobban. Egyszerű emberek, jó részben tanítókból áll az egész társulat. Havonként 1—2-szer összegyülekeznek a „Blumen-Str.” vendéglőjének külön termébe s ugyan szép készültséggel vitáztatják meg a nö-vénytan modern kérdéseit. (Legutóbb a szél, víz és ro-varok szerepét a növényvilágban.)

Különböztet: hazájuk (Bajorország) flórájának kikutatása és megismertetése. Gyűjteményeknek egy-egy részét ilyenkor elhozzák, a midőn a meghatározásokat a szakember is megkritizálhatja s esetleg kijavítja. A nép-szerű előadásokon kívül mindig bizonyos növényesalád

*) Nálunk ezt a selmezbányai erdészeti és részben a ma-gyar-óvári gazdasági akadémiája pótolja. A budapesti állatorvosi in-tézet is csak az újabb időben nyert egyetemi rangot.

vek példányait elkészítette, a kikiáltott képviselő párhívei kíséretében megjelent a szavazási helyiségben, hol Mar-ton János elnök kerekded alkalmi beszéd kíséretében nyújtotta át neki a mandátumot. A beszéd következőleg hangzott:

Mélyen tisztelt képviselő ur!
Kedves barátom!

A most megejtett választásnál a rimaszombati vá-lasztókerület impozáns többségének bizalmából országgyű-lési képviselővé választatván, most már nem egy pártnak jelöltje, hanem az egész választókerület összességének képviselőjévé lettél. E minőségében legelőször is fogadd hazafiúi szívélyes üdvözlötünket.

Azt hiszem, hogy e percz életednek legszebb, de talán legkomolyabb perce is. Legszebb, mert hiszen ki-nek ne esnék jól a polgártársak bizalma? Legkomolyabb, mert eddigi, habár fényesen betöltött, de szerényebb körű tevékenységed teréről egyszerre a legmagasabb tevékeny-ség, az ország törvényhozásának terére lépsz át, hogy ott becsületes munkával a közjót előmozdítsd segíts.

Hallottuk és olvastuk programbeszédedet s épen azért újabb ígéretet és biztosítást tőled nem várunk és nem kérünk, mert a ki tégedet ismer, igen jól tudja azt, hogy a mit Fáy Gyula ígért, azt Fáy Gyula meg is fogja tartani. Ismerjük őseidőtől öröklött lángoló hazaszeretete-det, ismerjük szeplőtlen jellemedet s ez elég garancia nekünk arra nézve, hogy e kerület képviselője jó kezekre lett bízva.

De ha ígéretet és biztosítást nem kérünk is, engedj meg, hogy néhány kívánságunknak adhassunk kifejezést. Első kívánságunk az, hogy a szabadelvűség zászlaja alatt nyert mandátumot a szó nemesebb értelmében vett szabadelvű eszmék érvényesítésére használjál, második kíván-ságunk, hogy a tőlem most átvett mandátumot az 5 év elteltével olyan szeplőtlenül hozd vissza, a mint azt most átvettél. Harmadik kívánságunk, hogy magad és a vá-lasztási kerület közönsége között az állandó összekötte-tést létesítsd és tartsd fel, hogy a folytonos összekötte-tésből képviselő és választó között kölcsönös bizalom fejlődvén, együtt működhesünk közre azon legmagasabb szent cél elérésére, a melynek végpontja — a haza boldogsága!

Végül azt kívánjuk, hogy — bennünket szíves ba-rátságodban megőrizve — tégedet a haza és e kerület javának előmozdítására a magyarok Istene sokáig éltesse!

Fáy Gyula, a képviselői megbízatás kézhez vétele után következő, ismételt éljenzéssel félbeszakított beszédet tartotta:

Mélyen tisztelt elnök ur, tisztelt választóközönség, honfitársaim és barátaim!

Midőn ezen képviselői megbízatást van szerencsém köszönettel kézhez venni, kijelentem, hogy teljes tudatá-val bírok azon fontos és nehéz kötelemeknek, a melyek ezen megbízatásomhoz fűzve vannak. Gyarlóságomnál fogva nem helyezhetem kilátásba, hogy ezen kötelemeknek teljes mérvben meg fogok felelhetni, de igenis azt, hogy igyekezetem feladataim teljesítése körül soha sem fog lankadni, valamint azt is, hogy hálám azon nagybecsű bizalomért, melyet megválasztatásom által irányomban tanúsított méltóztattak, szintén sohasem fog megszünni. Ami a t. elnök ur által kifejezett kívánságokat illeti, első sorban a szabadelvűség tekintetében csak annyit jegyzek meg, hogy a szabadelvűség testembe és vérembe átmélt, és hogy annak zászlajától eltérni soha sem fogok.

Szent meggyőződéseim azonképen az is, hogy amint már kijelentettem, az ezen kerületben hiányzó azon egyet-értés, a mely szükséges ahhoz, hogy munkálkodásunk, közös javunk és hazánk javára szolgáljon, mielőbb teljes mértékben helyreállítandó és annak helyreállításán teljes erővel igyekezni fogok.

Végül kijelentve azt, hogy a mandátumot érintet-lenül, szeplőtlenleg fogom visszahelyezni a t. választók kezébe, újabban is ajánlom magamat becses támoga-tásuk és bizalmukba.

A beszéd elhangzása után Marton János választási elnök néhány szóval köszönetet mondván a választó-közönségnek a tanúsított álgadtásig és nyugalomért, a vá-lasztási eljárást befejeztetnek nyilvánította.

A megválasztott képviselő párhívei délután két órakor a „Három Rózsa” nagytermében egy száz terítékű bankete gyűltek össze. A lakomán elmés és neu-

van kitűzve, egyrészt a család megismertetése, másrészt pedig a definitiók **) helyesbítése, és esetleg új adatok közlése céljából. Ugyanez a társaság adja ki Bajorország gombait oly eredménnyel, a mely a vállalatot biztosítja. Nálunk is volt ilyen; de a 3-ik centuriánál mihamar jobblétre szenderült az egész vállalat. De ha a peronos-pora rajtunk üt: jajgatunk.

Vendégeket mind a két egyesület örömmel fogad. A mily élvezettel hallgattam a tudomány egy egyszerű munkásainak józan vitaközösait, ép oly gyönyörrel a tudós társulat estélyén Goebel professor „beszámoló” be-szédét dél-amerikai utjáról. S mind a kettőt „krigli” mellett!

Erdemes itt a munka-felosztás elve is. Az egyetemi tanév a német egyetemeken tulajavölég novemberben kezdődik és tart a következő év július végéig bezáróan. A szünidő azonban nem a nyugalom ideje. Ezt a pár hetet tanulmányutra használja fel a német professor; a midőn tisztán a saját buvárkodásainak élhet és labora-tórium kötelességek nem zavarják. Így Goebel, venezue-lai utja előtt Jávában, a világ legnagyobb botanikus kertjének **) hazájában töltött hosszabb időt. Jövőre a Beh-ring-szoros vidékére készül. Radlkofer professor az eu-rópai muzeumokat járja. Vor-postja: dr. Solereder, a ki az előmunkálatokról gondoskodik. Mig Radlkofer prof. p o a londoni Kew-Gardenben dolgozik, addig Solere-der Genfben készíti elő részére a talajt s így tovább.

Tény, hogy a ma elő botanikus professorok közül Radlkofer müncheni egyetemi tanár személyes ismeretsége a legnagyobb.

Keveset mondtam, de eleget talán a t. olvasó un-tatására. Mentsen a jóakarát, a melylyel az ugy is ke-vesek által ismert laboratóriumi életünk titkait ohajtot-tam amugy nagyjában megismertetni.

Dr. Richter Aladár.

*) A német diák büszkesége annál nagyobb, minél jobban érte van utelve a „Zifferblatt”. Erről más alkalommal.

**) — Diák-szövetség. Minden szövetségnek meg van a maga saját lapos szipkija és más egyéb jelvénye.

*) T u. a növény nevének helyes megalapítása.

**) A jávai kert ugyanis egyfelől őserdőbe meg állt.

elmés felköszöntőkben, melyek nagyobb részt az új képviselő személyének szóltak, nem volt hiány. A pártbéd „entre-nous” színezete látható meglepedéssel töltötte el a tulnyomó számban jelen volt kerületi gentryt. A társaság késő estig együtt maradt, és a képviselő éltetésével szlott zét.

Agrár-képviselők.

A „Köztelek” című tekintélyes közgazdasági lapban érdekes közleményt olvassunk e czímen, mely alatt **Dr. Bernát István**, kerületünk volt képviselőjelöltjéről a következő elismerő sorokban emlékeznek meg:

„Dívatban van hátborzongató dolognak tüntetni fel még a gondolatját is annak, hogy mezőgazdasági államunkban olyan képviselők is kerüljenek a parlamentbe, a kik első és főfeladatuknak elhanyagolt mezőgazdasági ügyeink rendezését tűzik ki. A németországi agrár szélsőségek „a nagybirtok uralomra törekvése” stb. rémséges dolgok követik viszhangként mind az ilyen törekvéseket. S e rettegető hangok zaja alatt szép esendesen meghuzódott a képviselőház padjain minden más közgazdasági érdek képviselője, a kik, hogy jól végezték dolgukat, mutatja az ipari és kereskedelmi érdekek vehemens érvényre jutása s mezőgazdasági ügyeink elhanyagolása. **Dr. Bernát István**, a rimaszombati kerület képviselőjelöltje volt az első, a ki nyíltan, mint a *mezőgazdasági érdekek* képviselője lépett fel. Közöljük választóitohoz intézett levelének idevonatkozó részét. „Tevékenységetem úgy a mint eddig, ezután is főleg a *gazdasági kérdésekre* kívánom fordítani azért, mert azon meggyőződésben vagyok, hogy nekünk vagyonosoknak kell lennünk s csak akkor lehetünk boldogok akkor lehetünk hatalmasak. A *mezőgazdaság* képezi nemzetünk vagyonosságának alapját s épen ezért törekedni fogok, hogy a földmivelő népesség érdekeinek emelésére a kormány több gondot fordítson, mint tette eddig. Szorgalmazni fogom egy jól szerkesztett *mezőrendi törvény* megalkotását, hogy a gazdák végül a mezei kártételek esetében gyors és olcsó uton elégtételt nyerjenek. Törekedni fogok arra, hogy ne csak a ló, hanem *szarvasmarha*-tenyésztés is előmozdítassék az állam részéről s tenyészállatok beszerzésénél a községek az állam részéről az eddiginél több támogatásban részesíttessenek. Szükségesnek tartom azt, hogy a kisgazdák nál egy bizonyos birtokrészt *adóssághoz* lefoglalható és eladható *ne legyen* s azt hiszem, hogy ez által sok család fogja a koldusbotot elkerülni. Abból a czélból, hogy gazdáink a külföldön történő eseményekről gyors és megbízható értesülést nyerjenek, szükségesnek tartom, hogy a monarchia *konzularis* intézménye oly értelemben módosíttassék, a mint azt az ország gazd. egyet. által mult évi december 1-én egyhangulag elfogadott jelentésben kifejtettem. Szükségesnek látom, hogy a gazdák részére olyan külön bíróság szerveztessék, mint a kereskedők részére a budapesti értéktőzsdén már évek óta működik. E tekintetben már azért is könnyen ígérhetem meg közreműködésemet, mert az ország gazd. egyet. máris megbízott, hogy az idevonatkozó tervezetet dolgozzam ki. Ez a bíróság arra való lesz, hogy a gazdák ügyeiben gazdák ítéljenek gyorsan és lehető kevés költséggel. Ép úgy, mint ez ma a kereskedőknel történik. Törekedni fogok arra, hogy a gazdák *egyletti szerveztessék* s így életképesekké s a haladásnak oly tényezőivé váljanak, mint a milyenek a művelt nyugat-európai államokban, sőt Amerikában és egyéb tengerentúli országokban. A gazdasági, valamint a *nép és iparos oktatásnak* fejlesztését, a néptanítók sorsának javítását főgondjaim közé sorozom azért, mert a kiművelt ész a vagyoni emelkedésnek s a nemzet nagyságának is egyik alapkövét képezi. A rimaszombati kerület *iparát*, mely egyes ágaiban nem áll ott, a hol állott, emelni, támogatni, egyik legszebb czélomul szolgálja. Figyelmet fordítanék nem csupán a *vas- és üveg iparra*, a melyek már gyarilag üznenek s a támogatásra kevés szorulnak reá, hanem főleg azon iparágakra, melyeket kézművesek, mint kisiparosok folytatnak. Ilyenek az *agyag*, a *szövő*, a kerület egyes vidékein üzött háziipar s a kisipar egyéb ágai. Istápolni fogom a gazdák és iparosoknak minden jogosult kívánságát, minden illetékes fórumon, főleg pedig szakminiszteriumoknál. Igyekezni fogok, hogy önjerejükkel fokozzák jövedelmeiket, nyerjenek pénzt és önállóságot a *szövetkezesek* által. Szoros összeköttetésbe állva azon országos mozgalommal, mely ide irányul, ha a kerület választói akarják, nem lesz nehéz oly eredményeket fölmutatni, melyek mihamar fogják éreztetni áldásos hatásukat. Támogatni fogom a kormányt azon törekvésében, mely az alapnélküli bankjegyeket hexonva, helyükbe úgy mint a nagyon régi jó időkből volt arany- és ezüstpénzt akar behozni. Kívánom, hogy a hivatalbokok helyzete rendeztessék és javíttassék s ily módon a közigazgatás javuljon.” Röviden, világosan a népnek vannak írva e sorok, de bennök megvan jóformán mindaz, a mire mi törekszünk. Ezek a mi nagy kérdéseink, a melyek teljesülése és helyes megoldásától nemzetünk fentartó eleme, a magyar gazdaközönség boldogulása függ, ez a magyar *agrár-programm*. Csak gratulálunk Rimaszombati városának és a magyar mezőgazdaságnak ha jeles munkatársunk **Dr. Bernát István** programját magáévá tenné s őt küldené fel a parlamentbe, a hol hiszszük, hogy csakhamar fog követőkre akadni.

Hírek és vegyesek.

△ **Királyi adomány.** A király Velkenye róm. kath. hitközségnek, templomépítésre 100 frt segélyt adományozott magánpénztárából.

Giászjelentés. Alitisz Miklós és gyermekei: Margit és Miklós; Czibur Ida, özv. Matolay Jánosné; Czibur Kálmán, neje Soldos Irma; Czibur Emma, férje Szirányi Ernő; Alitisz Amália, özv. Bakó Istvánné; Alitisz Pál, neje Köncs Mária; Alitisz Rozália, özv. Alitisz Andrásné a számos rokon nevében is, fájdalomtól megtört szívvel tudatják a legjobb nő, anya, testvér, illetőleg sógornénak, **Alitisz Miklósné szül. Czibur Bertának** folyó hó 19-én, életének 40-ik, boldog házassága 18-ik évében, hosszas szenvedés után, tüdő-szélhűdés következtében történt gyors elhunytát. — A boldogultnak hült tetemét folyó hó 22-én, délutáni 3 órakor fognak az ágost. hitv. evang. egyház szertartása szerint a sídi sírkertben örök nyugalomra tétetni. — Síd. 1892. január hó 20-án. — Áldás és béke lengjen drága porai felett!

A „hazafiak.” A tiszlezi pánzlávok — mikor kortes feltételeiket a Fáysták elébe terjesztették, — töb-

bek közt — állítólag — azt a feleletet is kapták, hogy adjanak magukról reversalist, hogy jó „hazafiak” lesznek. A derek pánzlávok ezen szörnyen megbotránkoztak. Hogy meri ő róluk valaki feltenni azt, hogy ők nem jó hazafiak? — A választási küzdelem azonban előbbre haladt, s valószínűleg a Fáy-párt is engedett valamit „kemény” pozíciójából. — denique a pánzláv „hazafiak”-at egyszer csak ott találtuk a Fáy-párt kellő közepében. S hogy milyen jó hazafiak ők, azt fényesen demonstrálták azzal, hogy a Fáy-párt piros-fehér-zöld kórdájából kitépték a fehér és piros színt, s pártjelvényül egy zöld levelet s mellé fenyőgalyat tűztek. — Ennek pedig egyéb jelentősége nem lehet, mint az, hogy vagy szegyenlették a magyar nemzeti színt jelvényül viselni, vagy pedig féltek tőle, hogy eleven piros toll megriaszítja — a szarvasmarhákat.

× **Választási mozzanatok.** Bevonult a boeskor, meg a szürkánkó. A tömeg élén apró nagyhatalmasságok, kiknek mellét feszítette a jövőre való kilátások vérmes reménye. A nagytollasok ma legalább is fészolgabirosgárra aspiráltak, — ha ugyan még nem azok. Azt hisszük, hogy ezt a sok reménykedést s a nagy felhevülést röviden le fogja hűteni a rájuk nézve szomorú kiábrándulás, mikor majd tudatára ébrednek annak, hogy a választások előtt és után sok minden meg van ugyan engedve és sok mindent szívesen vesznek azok, a kiknek érdekében fáradoznak az emberek, de a választások után egészen más a kép. Mert hát az emberek — sokat és gyorsan felejtnek! Előrelátható volt, hogy a választás nem lesz minden komikum nélküli való; bár a jól bepálinkázott atyafiak elég jól tartották magukat; a hideg nem fogott ki rajtuk, s a ki fázott, ugyancsak nagy hévvel rakta a esárdást, meg a — „pozabucskit.” A főzászló a menet élén haladt, meg-meglobogtatta az ördögös nagy zászlót, s épen jelöltjét igittekezett életelni, mikor az első név végét elharapva, a nézők óriási kazaja közben végig nyult a sikos talajon — zászlójával egyetemben. Akadt olyan maliciozus ur is, a ki azt mondta, hogy a jelöltjével együtt kellett volna így — elhasalni! Érdekes volt, mikor két telivér ellenzéki férfi szembezállt a boeskorokkal. Hosszu ideig farkas szem néztek, egyszerre csak teli torokkal rájuk kiáltanak a tót atyafiakra: muszkák! Ezeknek sem kellett több; ugyancsak neki estek volna, ha a katonaság ott nincs, mely aztán eltávolította egymástól a veszedelmes ellenfeleket. A választási elnököt is majd megzavarta egy harsány közbekiáltás, mely a bevezető beszéd alatt jó torokból indult ki. Mikor a szavazó községek sorban megnevezte s Forgácsfalához ért, valaki elkialtotta magát: „A fekete kunok!” Nagy habotával fogadták az elmes felkiáltást, s a közelben levő fekete kunok ugyancsak behuzták nyakukat a szürkánkó gallérjába. A győztes párt emberei eleinte a diadal feletti örömkömben, később pedig bánatukban a Huszár vendéglőben összeverekedtek. A kiben még egy parányi józanság volt, bár ilyen egyáltalán kevés akadt köztük, rájött, hogy bizony választás után senki sem törődik az emberekkel; e felett aztán összekaptak, s ugyanazt a kiért még reggel a zászló hegyire is felmásztak volna, vissza akarták léptetni, mert nem adott nekik pálinkát inni.” Persze, sajnálták erősen hogy megválasztották. A verkedést az odaérkező katonaság láttára abban hagyták, de igazán jóízűt nevtünk, mikor a katonák után támolygó szegény atyafi — hatalmasan illuminált állapotban — esendes megvetést mutató ábrázattal így monologizált: „No csak no, nem szabad verkedni, ezt én mondom, és ha én mondom, akkor nem szabad.” A háta mellett dülöngöző tót ember erre minden igaz ok nélkül kedélyesen nyakon teremtette hátulról, s még csak annyi ideje sem volt szegény nyakonesapottnak, hogy körülnézzen, vajjon az égből pottyant-e le az a nyakleves, (vagy legalább megköszönje annak, aki adta) mert nyomban végig terült a havon, az adományozó pedig tovább párolgott. Tableau!

× **Jolsva város közgyűlése.** Mint lapunkat értesítik, Jolsva város képviselő testülete közgyűlést tartott, melyen a testületi tagok szép számmal jelentek meg. Bazilidesz Gusztáv városi polgármester szépen kidolgozott évi jelentésében számolt be a város közügyének állapotáról. Elismeréssel emlékezett meg a tisztviselők hivatalos munkálkodásáról, egyben köszönetet mondott a kitüntető bizalomért, melyvel őt a mult év végén a polgármesteri állásra emelték. A mult év folyamán letárgyalt fontos ügyek között előkelő helyet foglal el a tüzoltói intézmény biztos alapra való fektetése, s a murányvélyvi vasut vonal ügye, melyet nagy lelkesedéssel karolt fel az érdekeltég, s melynek létesítése a hossz-as vajudás után most már biztosnak mondható. Jelentése folyamán megemlíti a polgármester, hogy a városi pénztárt a költségvetéstől eltérőleg rendkívüli kiadások is igénybe vették, de ezek a város java és felvirágzása érdekében mulhatlanul szükségesek voltak; kifejezést ad azonban reménynek, hogy ez az 5—6000 frtra menő rendkívüli kiadás ezelszerű gazdálkodás mellett mihamar pótolható lesz. Áttér azután a közegészség- és a tanügy állására, előbbi nem volt kielégítő, a mennyiben a gyermekek közt a difteritisz, a felnöttek közt pedig az influenza járvány-szerűen lépett fel. Jelentése végén örömmel emlékezik meg a képviselő testület érdemes tagjairól: *Podhradsky* Endre hercegi uradalmi erdőigazgatóról, ki a város érdekében tevékeny munkásságot fejt ki. A felolvasott jelentést tetszéssel fogadták. A polgármester azután *Habany* József városi aljegyzőt buzgó működése elismerésül tiszteletbeli főjegyzővé nevezte ki, mit a jelen voltak általános lelkesedéssel vettek tudomásul.

× **Összetörte a szán.** Hólek György tamásfalvi napszámot, mikor a sikos uton vígan expedálta a fát a városba. A jó ember bizonyára kelletlenül mélyebben tekintett a pohár fenekére, s egy nagyobb szálfat helyezett maga mellé, mely aztán eldöntötte őt, s Hólek a szán és a lovak közé esett. Összeszúrt ábrázattal, fájó testtel és lélekkel került a helybeli közkórházba, hol gondos ápolás alá vették a sérültet, kit a fájdalmak ugyancsak kijózanítanak.

△ **Phylloxera Gömörben.** Gömör-Kishont vármegye Naprágy községének szőlőiben a phylloxera jelenléte megállapítván, a nevezett község határa a földmivelésügyi m. kir. miniszternek 74866/1891. számú rendeletével zár alá helyeztetett és a 22604/1891. számú rendeletével megállapított budai zárlati csoporthoz esatoltatott. Ugyancsak a megyékbéli Felső-Szuba, Hubó Sajó-Gömör, Zádorfala, Beje és Rimaszécs községek szőlőiben a phylloxera jelenléte megállapítván, a nevezett községek határa a

földmivelésügyi m. kir. miniszternek 74867/1891. számú rendeletével zár alá helyeztetett.

Kérem Tisztelettel kérem mindazokat, kik a megyékbéli ország. képviselő választási mozgalom alatt önálló alakban megjelent programbeszédök, kortesversek, kiáltványok s egyéb nyomtatványok birtokában vannak, hogy azokat a gömör-megyei muzeum számára hozzám beküldeni sziveskedjenek. Rimaszombat, 1892. január 27-én. Fábry János, muzeumi igazgató.

Szerkesztői üzenetek.

R. Gy. Jánosi. A küldeményt köszönettel vettük, de elkésve, ha az izgalom kissé esillapulnak, az egyikre talán sort kerítünk, gazdag tartalma eddig is nagyon ingerelt a közlére.

W. K. Dobsina. Az egyik idejét multa, a másik nem jutott kezeink közé. Szíves munkálkodását kérjük továbbra is.

F. A. Beretke. A multa nézve nem felelhetünk; a jövőre nézve a munka arányában s a mennyire módunkban lesz, elismeréssel leszünk. Kérjük lehetőleg az újdonság rovatba tartozókról szíves értesítéseit.

B. F. Rimaszombat. Köszönjük a szíves elismerést s méginkább a figyelmeztetést. A jóakarát viszonzásul készséggel ígérjük meg, hogy kívánságát teljesítjük.

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

MEGHÍVÓ.

A nagy-röczei kölesönös segély-szövetkezet folyó évi február hó 2-án, vagy ha akkor határozatképes nem volna, február hó 7-én, mindkét esetben délutáni 2 órakor tartandó

közgyűlésre.

Tárgyak: Az igazgatóság jelentése. A felügyelő-bizottság jelentése. — A mérleg beterjesztése. — A felmentvény megadása. — Az osztalék megállapítása. — A felügyelő-bizottság választása. Az igazgatóság javaslatai.

Nagy-Röcze, 1892. év január 9-én.
3—3 **Az igazgatóság.**

M É S Z.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy 1891. év december hó 1-ső napjától a **Nyústyá-Likéri vasuti állomáson**, folyton működő **mészégető kemenczékét állítottunk fel.** — Felhívjuk a **gyáros, építőmester és vállalkozó** urak figyelmét, hogy az év bármely szakában czégnknél a **legjobb minőségű okatlan mész** kaphatnak.

Megrendelések **Rimaszombatban Jakovetz Alajosnál** András-ut 6-ik szám alatt eszközölhetők. — **Arjegyzővel** kívánatra ingyen és bérmentesen barkinek szolgálunk.

Rimaszombat, 1892. január 10.

Tisztelettel:

2—* **OSZTRICZA MÁRTON.**
JAKOVETZ ALAJOS.

Birtokvétel.

A Rima- vagy a Sajó mentén egy 35000—80000 forintig terjedő birtok azonnali megvételre kerestetik.

Ajánlatok a birtok részletes leírása és az árnak feltüntetésével **Kuchta Danielnak Tiszolczra** küldendők. 2—3

Kiadó lakások.

Kossuth-uteza 2-ik számú házban kiadó: Egy emeleti lakás: 3 szoba, konyha és kamra.

Egy magas földszinti lakás: 3 szoba, konyha.

Két üzlethelyiség.

Az emeleti lakás és az egyik üzlethelyiség barmikor kivehető, — a többi 1892. május 1-től.

Értekezhetni **Samarjay János** tulajdonossal. 2—3

Meghívás.

A putnoki Népbank mint takaré- és kölcsönösövetkezet t. tagjai Putnokon, a „Vám” vendéglőben folyó 1892. évi február hó 17-én délelőtt 10 órakor tartandó

XXI-ik évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívhatnak.

Közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
2. Mérleg és számadás jóváhagyása.
3. Üzletnyeremény mikénti felosztása.
4. Alapszabályok módosítása.
5. Szabályszerű indítványok tárgyalása.

Putnok, 1892. január 17-én.

Az igazgatóság.

Zongora.

Egy legújabb szerkezetű és teljesen jó karban levő zongora azonnal eladó. Kínél? Megtudható e lap kiadóhivatalában.

Árverési hirdetmény.

Jolsva rendezett tanácsú város tulajdonát képező erdőnek két külön részében, és pedig 80 katasztrális hold 20 éves, és 70 katasztrális holdon 30 éves szálfából nyerendő eserfa kéregre zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverés ezennel közzé tétetik.

A cserkéreg hántásra vállalkozni szándékozók felhívhatnak, miszerint a két külön helyen foganatosítandó eszerzésre külön zárt ajánlatokat 500 forintból álló bánatpénzzel ellátva, az árverés megartására kitézött folyó évi márczius hó 17-ik napjaig a városi polgármesteri hivatalnál nyújtsák be.

Az árverési feltételek a város házában hivatalos órákban, a kitézött határnapig megtekinthetők

Kelt Jolsván, 1892. évi január hó 16-án.

Bazilidesz Gusztáv, polgármester.

Hirdetmény.

Van szerenésém a mélyen tisztelt gazdaközönségnek becses tudomására hozni, hogy Rimaszecsen

gépjavító-műhelyt

rendeztem be. Midőn ezen vállalatomnak becses rendelményeikkel való pártolására a tisztelt közönséget felkértem, azon ígéretnek adok kifejezést, hogy igyekeznék minden megrendelést pontosan eszközölni.

Elvállalok mindennemű nagyobb és kisebb javításokat kazánokon, gőzgépeken, tüzfűcskendőn s minden egyéb gazdasági gépen, újításokat és javításokat malmoknál, szeszfűcskendőknél stb.; nemkülönben minden műszerész, esztergályos, lakatos, kazánkovács, kovács, asztalos s bádogos munkát; ezenkívül szoba-távirda berendezéseket, díszműtárgyak aranyozását, ezüstözését és nickelozását, konyhafelszerelések és gazdasági tárgyak ónozását vagy horganyozását, vastetők készítését, gazdasági épületek befedését horganylemez-zsindelyvel.

Készletben is tartok kisebb gazdasági gépeket s ennek alkatrészeit, u. m. szeeska- és répvágókat, rostákat stb.; nagyobb új gépek pedig általam juttányos áron és feltételek mellett beszerezhetők. Elvállalom a már használt és általam javított gépek eladásának eszközölését vagy ilyeneknek beszerzését. Kívánságra szakértő gépészszel is szolgálok műhelyemből t. vevőimnek.

Becsés megrendelésüket kérve, vagyok mély tisztelettel

Rimaszécsen, 1892. jan. 18.

STILLER GUSZTÁV,

2-3 gépműhely-tulajdonos.

Hirdetmény.

371. szám. — Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi t. cz. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a tornallyai királyi járásbíró 1888/91-ik számú végzése által Dr. Gróf Serényi Béla mint Ujházy Lászlóné engedelményese putnoki lakos végrehajtó javára Lakatos Ferencz és neje Darvas Erzsébet putnoki lakosok ellen 397 frt 47 krajczár hátrálékos tőke, ennek 1891. év november hó 15-ik napjától számított 6% kamatai és járulékaik erejéig elrendelt s 1891. évi szeptember hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag lefoglalt és 1925 forintba becsült 8 darab tehén, 7 darab tinó, 1 darab tenyész bika, 4 darab jármos ökör és 4 darab lóból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladhatók.

Mely árverésnek 2597-ik számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Putnokon alperesek lakásán leendő eszközölésére 1892. évi február hó 15-ik napjának délelőtt 10 órájára határidőül kitézik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivat-

nak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX-ik törvény czikk 107-ik §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladhatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881-ik évi

LX-ik törvény czikk 108-ik §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Tornallyán, 1892-ik évi január hó 16. napján.
Záborszky Sándor, kir. bírósági védreahajtó.

Feltűnést keltő ujdonságok nők részére!

Minden előképzettség nélkül lehet mértéket venni, mintázni és szabni a es. és kir. szabadalmazott

Excelsior szabászi készülék

segélyvel akár gyermekruhát akarunk készíteni, akár legfinomabb női ruhát. A pontos és sikeres mértékvevésért és szabászatért jótállunk. Ezer meg ezer példa bizonyítja az

Excelsior szab. szabászi készülék

ezélszerű voltát. Ennek egy háztartásból se szabadna hiányoznia.

A kezelés igen egyszerű, sőt fiatal leányok részére is. — Az egész készülék ára, magyarázatokkal együtt minden nyelvben csak 1 frt 50. Szétküldés naponta kétszer utánvétellel. 1 frt 70 kr. előleges beküldése mellett a készülék bérmentve küldetik meg.

Kizárólagos főraktár alulírott szabadalom tulajdonosoknál:

KELETY és ROTHMANN, Bécs

II., Untere Donaustrasse 49.

8-12

Főraktár Magyarhon részére Budapesten GÜTTLIB VILMOS-nál Andrassy-ut 49. sz. alatt.

Árlejtési hirdetmény.

54. szám. — A nagyméltóságú keresked. magyar királyi miniszteriumnál folyó évi január 16-án 80316/91. száma alatt kelt magas rendelete alapján a Rozsnyó-Lőcse-Szandeczi állami közút 1892-ik évi fentartásához szükséges kavicsanyag szállításának biztosítása czéljából a Gömörvármegyei magyar királyi államépítészeti hivatalnál 1892-ik évi február hó 9-ik napján délelőtt 10 órakor tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Felhívhatnak ennél fogva a vállalkozni obajtók, hogy zárt ajánlataikat a fenti magyar királyi államépítészeti hivatalhoz czimezve legkésőbb a kitézött tárgyalási nap délelőtt 10 órájáig annál inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezett, valamint a bármikor távirati uton feladott ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Az 5 peeséttel zárt ajánlatok borítékán a királyi államépítészeti hivatal czimén kívül kiírandó a fenti közút neve is, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok a fentemlített királyi államépítészeti hivatalnál átvehető ajánlati minta és kavics felosztási kimutatás szerint teendőek, melyek egy példányát a vállalkozni obajtók nevezett hivataltól megszerezni és a felosztási kimutatásban az utszakaszonként ki kötött kavicsmennyiségre általa felajánlott egységi árakat a 10. sz. rovatban arabs számokkal és a jegyzet czimű 12-ik rovatba betűkkel olvashatólag úgy kiírni tartoznak, hogy a számok és betűkkel való kiírások tökéletesen megegyezzenek, mivel másként szerkesztett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Egy-egy utrészletre nézve csak egy ár hozható ajánlatba, melynek a miniszterium által elfogadott és az építészeti hivatalnál kitétt kőmintára kell vonatkozni. Csúpan egyes utrészletekre szóló ajánlatok nem fognak elfogadhatni.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelt felosztási kimutatás szabályszerűen bélyegezendő és mind kettő ajánlattevő által aláírandó.

Az ajánlathoz a bánatpénzek az adóhivatalba történő befizetéséről kiállított nyugta esatolandó. Kész pénz vagy értékpapírok az ajánlatok mellett el nem fogadhatnak.

Minden ajánlattevő hat hétig kötve marad tett ajánlatához, és a már benyújtott ajánlatok többé vissza nem vehetők. — Azon ajánlattevőknek, kiknek ajánlatai nem fogadtattak el, bánatpénzüket az árlejtés eredménye fölötti határozat hozatala után fog kiadatni.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitétt kavicsmennyiség után az ajánlattevők által kívánt egységárak alapján kiszámított vállalati összeg legalább 5%-tőlját kell kiténnie.

A tett ajánlat, az illető vállalkozóra azonnal, a kinevezésre nézve pedig csak azon naptól fogva kötelező a mikor az a nagyméltóságú kereskedelemügyi magyar királyi miniszterium által elfogadatik.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta, a felosztási kimutatás és a kőminták a nevezett államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők, illetve átvehetőek.

Kir. államépítészeti hivatal

Rimaszombat, 1892. január 21-én.

Jurasko Jakab, kir. főmérnök.

Magyar általános köszén bánya részvénytársulat.

Ajánlja a t. malom-, szeszgyár- és eséplőgéptulajdonos uraknak, valamint szobafűtésre legjobb minőségű

czenteri és királdi

1-10

vegyes, akna- és darabos szenét

egész kocsiakományokban minden állomásra szállítva. — Megrendelések intézendők

a magy. ált. köszénbánya részvénytársulathoz

Budapest, V., Váci-körút 46.

Képviselők, kik a szakmában jártasak, kerestetnek. Ajánlatok az igazgatósághoz nyújthatók be.

Hirdetmény.

1906. sz. — A nagyrőcei királyi járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Homolák András végrehajtónak Sándor Zsuzsanna és Mária végrehajtást szenvedő elleni 120 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati királyi törvényszék (a nagyrőcei királyi járásbíró) területén lévő Chisnyó község határában fekvő a Sándor Zsuzsanna és kiskoru Sándor Mária tulajdonát képező chisnyói 25. számú telekjegyzőkönyvben foglalt ingatlanokra az árverést 378 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelt, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi január hó 27-ik napján délelőtt 9 órakor Chisnyón a községi bíró házában meg-

tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Rőczen, 1891. november hó 5-ik napján. A nagyrőcei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Molitorisz, kir. járásbíró.

Bécs, 1873. Érdem-érem.	Budapest, 1885. Nagy díszoklevél	Zágráb, 1891. Díszoklevél	Eszék, 1889. Díszoklevél	N.-Palánkán 1887. Arany-érem.	London, 1878. Díszoklevél
----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	-----------------------------	----------------------------------	------------------------------

CSIK JÓZSEF 1-38
es. és kir. kizárólag. szabadalm.

első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgyár
BECCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. ker. Rudolf-rakpart 8. szám.
Ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan mészt

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem.	Kecskemét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem	Trieszt, 1883. Arany érem.
-----------------------------	---------------------------------	------------------------------	-----------------------------	-------------------------------